

Motion till riksdagen 2024/25:2044

av Anna af Sillén och Jesper Skalberg Karlsson (båda M)

Synligare skatter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skatteverket i uppdrag att stärka informationen om jobbskatteavdragens positiva effekter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skatteverket i uppdrag att stärka informationen om arbetsgivaravgiftens storlek för löntagare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De svenska jobbskatteavdragen har varaktigt ökat sysselsättningen i Sverige. Men de är inte en svensk uppfinning. Jobbskatteavdrag används i närmare 20 länder för att öka sysselsättningen. Det innebär att deras effekter är väl dokumenterade av en bred internationell samling forskare – och jobbskatteavdragen har tydligt positiva effekter på sysselsättningen. Svenska bedömare som Konjunkturinstitutet (KI), Finansdepartementet, Landsorganisationen (LO) och Finanspolitiska rådet är eniga om att jobbskatteavdragen har en tydlig positiv effekt på sysselsättningen i vårt land.

Mellan 2006 och 2014 infördes jobbskatteavdrag i fem steg. De förbättrade arbetsmarknadens funktionssätt genom att få fler människor i arbete och stötta ekonomin i den globala krisens spår. En vanlig LO-familj fick med jobbskatteavdraget ungefär 4 000 kronor mer i månaden att röra sig med. Effekten av jobbskatteavdragen beräknas långsiktigt leda till 120 000 fler jobb i Sverige – eller om man räknar helårsekvivalenter hela 130 000 helårsarbetskrafter.

Riksrevisionen föreslog för ett antal år sedan en åtgärd i syfte att ytterligare få en ökad effekt av jobbskatteavdragen; man föreslog att man skulle stärka informationen till hushållen om hur mycket mer lönsamt det är att arbeta efter att jobbskatteavdragens fem steg införts. Riksrevisionen har gott stöd i internationell forskning när den föreslår en sådan åtgärd. Det är väl belagt att ökad information om lönsamhet och bättre information om drivkrafterna för att arbeta leder till att sysselsättningseffekterna blir större. Ett

sådant uppdrag kan regeringen med fördel ge till Skatteverket. Detta bör ges regeringen till känna.

Den svenska arbetsgivaravgiften utgörs av en sjukförsäkringsavgift, föräldraförsäkringsavgift, ålderspensionsavgift, efterlevandepensionsavgift, arbetsmarknadsavgift, arbetsskadeavgift och allmän löneavgift. Av dessa är det den allmänna löneavgiften som utgör den största delen, med sin andel på 11,62 procent. Denna avgift bidrar dock inte till de försäkringssystem som de andra avgifterna bidrar till och är i rättslig och ekonomisk mening i stället en skatt (prop. 1994/95:122 s. 18).

Oavsett åsikt om arbetsgivaravgiftens ändamål är det tydligt att arbetsgivaravgiften är en betydande utgift för svenska företag som anställer (på 31,42 % utöver lönen) och att kunskapen om dess storlek är föga känd. Enligt aktuella undersökningar underskattar tre av fyra svenskar hur mycket de betalar i skatt. Eftersom arbetsgivaravgiften saknas på de allra flesta lönebesked, samt inte redovisas för den anställda på slutskattebeskedet, är det tydligt att arbetsgivaravgiften är en bidragande orsak. Det vore en bättre ordning om arbetsgivaravgiftens storlek blev tydlig för den anställda, så att hela den skatt på medarbetarens lön som företaget betalar blir synlig. Ökad transparens och tydlighet är inte bara moraliskt rätt utan också viktigt för att demokratin ska fungera väl.

Att redovisa arbetsgivaravgift på slutskattebesked vore ett välkommet steg som kan tas av Skatteverket. Eftersom den allmänna löneavgiften är en skatt på lön bör den vara självklar att redovisa, och om en del av arbetsgivaravgiften redovisas bör även de andra delarna ingå – merkostnaden för att tillgängliggöra den informationen är nära noll samtidigt som medvetandegörandet är värdefullt.

Samtidigt bör det vara ett krav på arbetsgivare att redovisa arbetsgivaravgiften på lönespecifikationen. Att göra det innebär inte en betydande börda, eftersom de flesta lönesystem redan idag har funktionen lätt tillgänglig med ett knapptryck. Om inte kravställningen bedöms vara genomförbar kan statens myndigheter gå före och därigenom skapa en ny praxis.

Möjligheterna att synliggöra så kallat dolda skatter (som den allmänna löneavgiften) och göra skattesystemet mer pedagogiskt för löntagaren snabbutreddes av regeringen under våren 2024 och bereds nu på Regeringskansliet. Därmed bör nästa steg bli att skyndsamt ge Skatteverket i uppdrag att stärka informationen om arbetsgivaravgiftens storlek för löntagare.

Detta bör ges regeringen till känna.

Anna af Sillén (M)

Jesper Skalberg Karlsson (M)